

27. februar 2009

Nationalregnskab 2008 tegner et kulsort billede af vækstudsigterne for 2009

Resumé:

De nye nationalregnskabstal for 4. kvartal 2008 viste et fald i BNP på hele 2 pct. Det er langt værre end frygtet. Samlet faldt BNP sidste år med 1,3 pct. Nedgangen er trukket over en bred kam – det er ikke kun eksporten, der ligger underdrejet. Alt peger på yderligere fald i BNP i starten af 2009, hvilket med et kulsort udgangspunkt for væksten i år giver et endnu større fald i BNP i 2009. Vi har ikke haft en større vækstkrise i nyere tid, og vi frygter, det vil gå hårdt ud over det danske arbejdsmarked, hvis ikke regeringen øjeblikkeligt får gang i en vækstpakke. Tallene peger på, at beskæftigelsen i den private sektor foreløbig er faldet 36.000 personer siden toppunktet i 1. kvartal 2008.

De foreløbige nationalregnskabstal for 4. kvartal 2008 viste en negativ vækst i dansk økonomi på hele 2 pct. sammenholdt med 3. kvartal 2008. Vi havde ventet en negativ BNP-vækst, men slet ikke i det omfang tallene viser. Samlet faldt BNP sidste år med 1,3 pct. Det viser tabel 1. Som det også fremgår, har nedgangen være bredt funderet, så det er ikke kun eksporten der ligger underdrejet.

Tabel 1. Nationalregnskabstal nye tal og foreløbige tal (sæsonkorrigeret)

	3.kvt. 2008 -4.kvt. 2008f	2007 – 2008	AE 2007– 2008
Pct.vis realvækst (kæde):			
Privat forbrug.....	-2,8	0,0	0,8
Offentligt forbrug.....	0,3	0,6	1,2
Boliginvesteringer.....	-0,4	-4,6	-5,0
Maskininvesteringer, software mv..	-7,4	-0,9	1,8
Bygninger og anlæg ex. bolig.....	-0,7	-3,7	-3,7
Lagerinv. (inkl. diskrepans) ¹⁾	0,1 (-0,9)	0,2 (0,2)	0,1 (0,1)
Eksport.....	-3,8	1,9	3,3
- varer.....	-5,8	0,0	1,7
Import.....	-6,0	4,1	5,8
- varer.....	-9,1	2,0	4,5
BNP.....	-2,0	-1,3	-0,7
1000 personer:			
Ændret beskæftigelse.....	-13	19	8
Ændret arbejdsstyrke.....	-6	-7	-19

Anm.: De første søjler er baseret på sæsonkorrigerede tal.

1) Bidrag til BNP-væksten.

Kilde: Danmarks Statistik og AERådet.

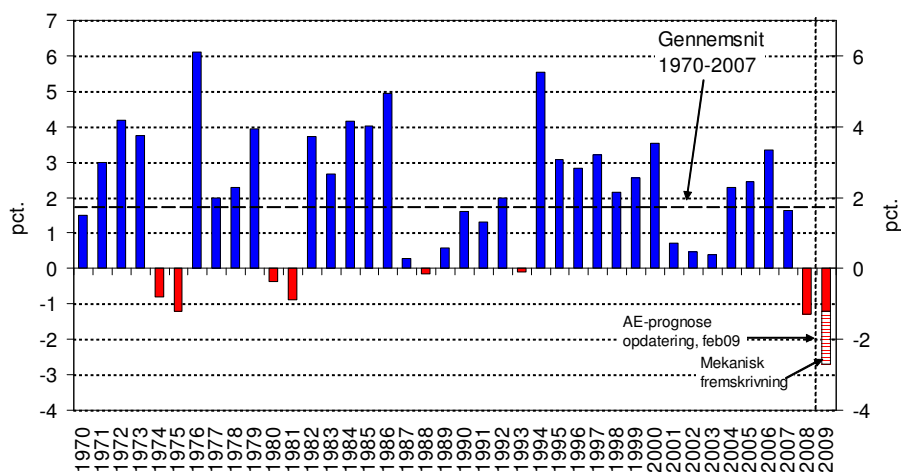
Det er især det private forbrug og investeringerne i maskiner, software mv., der har trukket kraftigt ned i BNP i 4. kvartal 2008. Eksporten er også faldet kraftigt, men da importen er faldet endnu mere er der faktisk et *positivt* vækstbidrag fra udenrigshandlen på ca. 1,4 pct. enheder. Vi havde ventet, at specielt det offentlige forbrug ville have trukket væksten kraftigt op i 4. kvartal 2008, men det er ikke sket.

Sammenlignet med vores prognoseopdatering, hvor væksten for 2008 blev skønnet til -0,7 pct., er det især det private forbrug, det offentlige forbrug og investeringerne i maskiner, software mv. der har trukket BNP yderligere ned. Eksporten udviklede sig også dårligere end ventet sidste år, men samlet set er vækstbidraget fra udenrigshandlen lidt bedre end ventet, fordi importen udviklede sig endnu dårligere end ventet.

Vi havde forventet, at det offentlige forbrug ville lande med en samlet vækst på 1,2 pct. i år, men de foreløbige nationalregnskabstal viser en stigning på kun 0,6 pct. Hvis tallene står til troende må det være strejken i den offentlige sektor i 2. kvartal 2008, der spiller ind.

I vores prognose fra starten af februar 2009 forudså vi et fald i BNP på 1,2 pct. i 2009. Her var der forudsat et fald i BNP på gennemsnitligt 0,4 pct. de tre første kvartaler af 2009, mens der var nul-vækst i 4. kvartal 2009. En mekanisk fremskrivning med den forventede BNP-udvikling gennem 2009 fra prognoseopdateringen peger på, at BNP i år vil falde med ca. 2,5 pct., når man tager højde for, hvor dårligt vi ”kom ind” i 2009. Det viser figur 1.

Figur 1. Årlig vækst i BNP 1970-2009

Anm.: Mekanisk fremskrivning angiver en BNP-vækstprognose på baggrund af de nye tal med samme vækst gennem 2009 som i prognoseopdateringen fra februar 2009.
Kilde: AE-rådet pba. Danmarks Statistik.

Samlet peger tallene på, at vi står med den største vækstkrise i nyere tid. Udsigterne tegner kulsorte, hvis ikke der senere revideres op i tallene, eller der kommer en hurtig ændring af vækstbilledet. Desværre giver konjunkturindikatorerne for industrien, byggeriet og de private serviceerhverv ikke nogen opmuntring på denne front, idet de desværre peger på fortsat kraftig nedgang i BNP i 1. kvartal 2009.

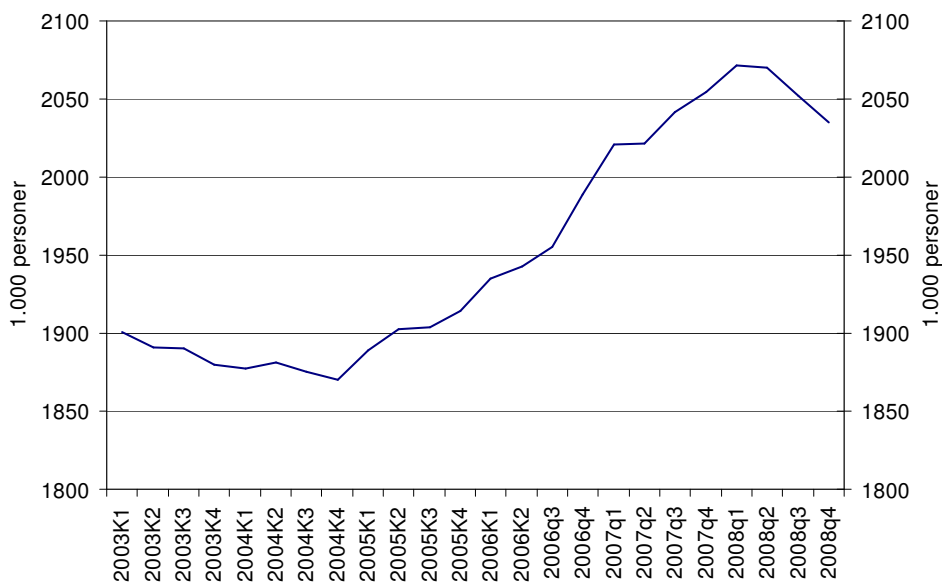
Vi skal tilbage til 1951 for at finde et BNP fald der overstiger 2,5 pct.

Med de kulsorte udsigter for den økonomiske udvikling kan det kun gå for langsomt med at komme i gang med en vækstpakke. De nye tal øger samtidig kravet til, hvor stor en sådan vækstpakke bør være. Frygten for, at vækstkrisen forplanter sig til en stor arbejdsmarkedskrise, er blevet forstærket mange gange med dagens vækst tal.

Faldende privat beskæftigelse

Den samlede beskæftigelse faldt 13.000 personer fra 3. til 4. kvartal 2008 (sæsonkorrigeret). Den offentlige beskæftigelse steg med knap 3.000 personer, så den private beskæftigelse faldt med ca. 16.000 personer. Siden toppunktet i 1. kvartal 2008 er den private beskæftigelse faldet med i alt ca. 36.000 personer.

Figur 1. Udviklingen i den private beskæftigelse, sæsonkorrigeret

Kilde: AErådet pba. Danmarks Statistik.

Tabel 3 viser beskæftigelsesudviklingen på hovederhverv. Som det fremgår, rammer krisen bredt. Hårdest ramt er industrien og bygge-anlæg med et beskæftigelsestab på hhv. 9.000 og 5.000 personer fra 4. kvartal 2007 til 4.

kvartal 2008. Krisen er dog også begyndt at røre på sig i servicefagene. Særligt har finansiering, forretningsservice det seneste kvartal haft 8.000 færre beskæftigede.

Tabel 2. Udvikling i beskæftigelsen fordelt på erhverv (sæsonkorrigeret)

Ændring, 1.000 personer	3. kv. 08- 4. kv. 08f	4. kv. 07- 4. kv. 08f	2007- 2008f
I alt	-13	-13	19
Landbrug mv.	0	0	1
Industri, råstof og energi	-3	-9	0
Bygge og anlæg	-1	-5	-1
Handel mv., transport og kommunikation	-3	-6	8
Finansiering, forretningsservice mv.	-8	0	11
Offentlige og personlige tjenester	0	7	1
Offentlig forvaltning og service (memopost)	3	7	-3
Privat sektor (markedsfølsom)	-16	-20	22

Anm.: Beskæftigelsesopgørelsen er eksklusive personer på orlov. Afrunding gør, at summen ikke nødvendigvis passer med totalen.

Kilde: AErådet pba. Danmarks Statistik.

Samlet steg beskæftigelsen dog med 19.000 personer fra 2007 til 2008. Renset for strejken i den offentlige sektor i 2. kvartal 2008 vil vi have haft en stigning på ca. 25.000 personer. Ser vi på den private sektor, er beskæftigelsen steget ca. 22.000 personer set på de årlige gennemsnit.

Stigningen i den samlede beskæftigelse samtidig med, at BNP faldt fra 2007 til 2008, vidner om endnu et år med faldende produktivitet. Den dårlige produktivitetsudvikling vil være med til at trække arbejdsmarkedet ned, når vi ser fremad.